

DECYZJA RADY (WPZiB) 2016/2383**z dnia 21 grudnia 2016 r.****w sprawie wspierania przez Unię Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej w dziedzinie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego oraz w ramach wdrażania strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 28 i art. 31 ust. 1,

uwzględniając wniosek Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 12 grudnia 2003 r. Rada Europejska przyjęła strategię Unii Europejskiej przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (zwaną dalej „strategią”); rozdział III strategii zawiera wykaz środków, które należy podjąć zarówno w Unii, jak i w państwach trzecich w celu zwalczania rozprzestrzeniania tej broni.
- (2) Unia aktywnie wdraża strategię i wprowadza w życie środki wymienione w rozdziale III strategii, w szczególności poprzez przeznaczanie zasobów finansowych na wspieranie określonych projektów prowadzonych przez instytucje wielostronne, takie jak Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej (MAEA).
- (3) W dniu 17 listopada 2003 r. Rada przyjęła wspólne stanowisko 2003/805/WPZiB ⁽¹⁾ dotyczące upowszechnienia i wzmocnienia porozumień wielostronnych w dziedzinie nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia oraz środków przenoszenia. To wspólne stanowisko wzywa między innymi do działania na rzecz zawierania z MAEA kompleksowych porozumień o zabezpieczeniach i przystępowania do protokołów dodatkowych oraz zobowiązuje Unię do działania na rzecz przekształcenia kompleksowych porozumień o zabezpieczeniach i protokołów dodatkowych w standardy systemu weryfikacji MAEA.
- (4) W dniu 17 maja 2004 r. Rada przyjęła wspólne działanie 2004/495/WPZiB ⁽²⁾ dotyczące wspierania działań MAEA w ramach planu bezpieczeństwa jądrowego i w ramach wprowadzania w życie strategii.
- (5) W dniu 18 lipca 2005 r. Rada przyjęła wspólne działanie 2005/574/WPZiB ⁽³⁾ dotyczące wspierania działań MAEA w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i weryfikacji oraz w ramach wdrażania strategii.
- (6) W dniu 12 czerwca 2006 r. Rada przyjęła wspólne działanie 2006/418/WPZiB ⁽⁴⁾ dotyczące wspierania działań MAEA w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i weryfikacji oraz w ramach wdrażania strategii.
- (7) W dniu 14 kwietnia 2008 r. Rada przyjęła wspólne działanie 2008/314/WPZiB ⁽⁵⁾ dotyczące wspierania działań MAEA w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i weryfikacji oraz w ramach wdrażania strategii.

⁽¹⁾ Wspólne stanowisko Rady 2003/805/WPZiB z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie upowszechnienia i wzmocnienia porozumień wielostronnych w dziedzinie nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia oraz środków przenoszenia (Dz.U. L 302 z 20.11.2003, s. 34).

⁽²⁾ Wspólne działanie Rady 2004/495/WPZiB z dnia 17 maja 2004 r. w sprawie wspierania działań MAEA w ramach Planu Bezpieczeństwa Jądrowego i w ramach wprowadzania w życie strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (Dz.U. L 182 z 19.5.2004, s. 46).

⁽³⁾ Wspólne działanie Rady 2005/574/WPZiB z dnia 18 lipca 2005 r. dotyczące wspierania działań MAEA w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i weryfikacji oraz w ramach wdrażania strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (Dz.U. L 193 z 23.7.2005, s. 44).

⁽⁴⁾ Wspólne działanie Rady 2006/418/WPZiB z dnia 12 czerwca 2006 r. w sprawie wspierania działań MAEA w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i weryfikacji oraz w ramach wdrażania strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (Dz.U. L 165 z 17.6.2006, s. 20).

⁽⁵⁾ Wspólne działanie Rady 2008/314/WPZiB z dnia 14 kwietnia 2008 r. dotyczące wspierania działań MAEA w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i weryfikacji oraz w ramach wdrażania strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (Dz.U. L 107 z 17.4.2008, s. 62).

- (8) W dniu 27 września 2010 r. Rada przyjęła decyzję 2010/585/WPZiB⁽¹⁾ dotyczącą wspierania działań MAEA w dziedzinie bezpieczeństwa jądowego i weryfikacji oraz w ramach wdrażania strategii.
- (9) W dniu 21 października 2013 r. przyjęła decyzję 2013/517/WPZiB⁽²⁾ dotyczącą wspierania przez Unię działań MAEA w dziedzinie bezpieczeństwa jądowego i weryfikacji oraz w ramach wdrażania strategii.
- (10) W dniu 8 maja 2016 r. weszła w życie poprawka do Konwencji o ochronie fizycznej materiałów jądowych (ACPPNM). Unia i jej państwa członkowskie wspierały tę poprawkę poprzez szeroko zakrojone działania dyplomatyczne oraz finansowanie działań MAEA w tym zakresie. Po jej wejściu w życie będą wymagane stałe wysiłki, aby zapewnić egzekwowanie ACPPNM na poziomie krajowym oraz jej upowszechnienie.
- (11) MAEA realizuje te same cele, określone w motywach 3–10, poprzez wdrażanie swojego planu jądowego bezpieczeństwa fizycznego, który w całości finansowany jest przez dobrowolne wkłady do funduszu MAEA na rzecz jądowego bezpieczeństwa fizycznego.
- (12) Unia zaangażowała się w zwiększenie jądowego bezpieczeństwa fizycznego na całym świecie i gotowa jest nadal wspierać państwa trzecie w tym zakresie. Unia z zadowoleniem przyjmuje niedawno podjęte działania na rzecz wzmocnienia programu jądowego bezpieczeństwa fizycznego MAEA, a także międzynarodową konferencję na temat jądowego bezpieczeństwa fizycznego: „Zobowiązania i działania”, organizowaną przez MAEA w dniach 5–9 grudnia 2016 r. Unia zmierza do utrzymania trwałości i skuteczności wdrożenia wspólnych działań 2004/495/WPZiB, 2005/574/WPZiB, 2006/418/WPZiB i 2008/314/WPZiB oraz decyzji 2010/585/WPZiB, wspierających plany jądowego bezpieczeństwa fizycznego MAEA (zwanymi dalej „poprzednimi wspólnymi działaniami i decyzjami”) i jest zaangażowana na rzecz udzielania dalszego wsparcia z myślą o przyjęciu planu jądowego bezpieczeństwa fizycznego MAEA na lata 2018–2021. Zostanie podjęta ścisła koordynacja prac z inicjatywą UE w zakresie centrów doskonałości ds. substancji chemicznych, biologicznych, radiologicznych i jądowych (CBRN), a także z innymi inicjatywami i programami, aby uniknąć powielania działań oraz maksymalnie zwiększyć efektywność pod względem kosztów i stale zmniejszać ryzyko.
- (13) Techniczne wdrażanie niniejszej decyzji należy powierzyć MAEA, która z racji wieloletniej i ogólnie uznawanej wiedzy fachowej w dziedzinie jądowego bezpieczeństwa fizycznego mogłaby znacząco zwiększyć odnośne zdolności w krajach docelowych. Projekty wspierane przez Unię mogą być finansowane wyłącznie przez dobrowolne wkłady do funduszu MAEA na rzecz jądowego bezpieczeństwa fizycznego. Wkłady te, które ma zapewnić Unia, będą niezbędne do umożliwienia MAEA odgrywania kluczowej roli w dziedzinie jądowego bezpieczeństwa fizycznego, wspierając starania krajów na rzecz wypełnienia ich obowiązków w zakresie jądowego bezpieczeństwa fizycznego.
- (14) Odpowiedzialność za jądowe bezpieczeństwo fizyczne w danym państwie leży wyłącznie w gestii tego państwa,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. W celu natychmiastowego i praktycznego wdrożenia niektórych elementów strategii, Unia wspiera działania MAEA w dziedzinie jądowego bezpieczeństwa fizycznego, aby osiągnąć następujące cele:
- poczynienie postępów w upowszechnieniu międzynarodowych instrumentów dotyczących nierozprzestrzeniania i jądowego bezpieczeństwa fizycznego;
 - zapewnienie wsparcia państwom w tworzeniu miejscowego potencjału technicznego, naukowego i ludzkiego, niezbędnego dla skutecznego i trwałego jądowego bezpieczeństwa fizycznego;
 - zwiększenie potencjału w zakresie zapobiegania czynom zabronionym lub umyślnym nieuprawnionym działaniom w związku z materiałami jądowymi lub innymi materiałami promieniotwórczymi pozostającymi poza kontrolą regulacyjną, a także wykrywanie takich czynów lub działań oraz reagowanie na nie i ochrona przed nimi osób, mienia, środowiska i społeczeństwa;
 - zwiększenie wykrywania nielegalnego handlu materiałami jądowymi i innymi materiałami promieniotwórczymi oraz reagowania na ten handel;
 - przyczynianie się do bezpieczeństwa informatycznego w dziedzinie jądowej;

(¹) Decyzja Rady 2010/585/WPZiB z dnia 27 września 2010 r. w sprawie wspierania działań Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA) w zakresie bezpieczeństwa jądowego i weryfikacji oraz w ramach wdrażania strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (Dz.U. L 259 z 1.10.2010, s. 10).

(²) Decyzja Rady 2013/517/WPZiB z dnia 21 października 2013 r. w sprawie wspierania przez Unię działań Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej w zakresie bezpieczeństwa jądowego i weryfikacji oraz w ramach wdrażania strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (Dz.U. L 281 z 23.10.2013, s. 6).

- f) zwiększenie bezpieczeństwa fizycznego źródeł promieniotwórczych, w celu ich bezpiecznego przechowywania w krajach potrzebujących wsparcia, w tym poprzez odesłanie do kraju pochodzenia lub do dostawcy;
 - g) zwiększenie ochrony fizycznej materiałów jądrowych i innych materiałów promieniotwórczych.
2. Projekty te mają na celu:
- a) zapewnianie trwałości i skuteczności wsparcia udzielanego na podstawie poprzednich wspólnych działań i decyzji;
 - b) wzmocnianie miejscowej infrastruktury poszczególnych państw wspierającej jądrowe bezpieczeństwo fizyczne;
 - c) wzmocnianie prawnej i regulacyjnej infrastruktury państw;
 - d) wzmocnianie systemów i środków bezpieczeństwa fizycznego materiałów jądrowych i innych materiałów promieniotwórczych;
 - e) wzmocnianie infrastruktury instytucjonalnej w państwach oraz ich zdolności w zakresie radzenia sobie z materiałami jądrowymi i promieniotwórczymi pozostającymi poza kontrolą regulacyjną;
 - f) zwiększanie możliwości państw w zakresie reagowania i odporności na cyberprzestępczość oraz łagodzenia jej wpływu na jądrowe bezpieczeństwo fizyczne;
 - g) zwiększanie potencjału w zakresie kształcenia i szkolenia w dziedzinie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego;
 - h) zapewnianie ukierunkowanego i ciągłego wsparcia dla wykonania i upowszechnienia poprawki do Konwencji o ochronie fizycznej materiałów jądrowych.
3. Przygotowania do niniejszej decyzji opierają się na informacjach dostępnych już dla MAEA oraz na wynikach zadań przeprowadzonych na mocy poprzednich wspólnych działań i decyzji.
4. Szczegółowy opis projektów przedstawiono w załączniku. Wykaz krajów docelowych opiera się na określeniu potrzeb na podstawie analizy braków, zgodnie z istniejącymi zintegrowanymi planami wspierania jądrowego bezpieczeństwa fizycznego (INSSP), lub na podstawie propozycji przyjętej przez Sekretariat MAEA. Wykaz krajów i subregionów beneficjentów powinien zostać określony przez państwa członkowskie Unii w konsultacji z MAEA.

Artykuł 2

1. Za wdrożenie niniejszej decyzji odpowiada Wysoki Przedstawiciel Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa (zwany dalej „WP”).
2. Projekty, o których mowa w art. 1 ust. 2, realizowane są przez MAEA działającą jako jednostka realizująca. MAEA wykonuje swoje zadanie pod kierownictwem WP. W tym celu WP dokonuje niezbędnych ustaleń z MAEA.

Artykuł 3

1. Finansowa kwota odniesienia na realizację projektów, o których mowa w art. 1 ust. 2, wynosi 9 361 204,23 EUR.
2. Wydatkami finansowanymi z kwoty określonej w ust. 1 zarządza się zgodnie z procedurami i zasadami mającymi zastosowanie do budżetu Unii.
3. Komisja nadzoruje należyte zarządzanie wydatkami, o których mowa w ust. 1. W tym celu Komisja zawiera umowę o finansowaniu z MAEA. Zgodnie z umową o finansowaniu MAEA jest zobowiązana do zapewnienia wyeksponowania wkładu Unii stosownie do jego wielkości.

4. Komisja dąży do zawarcia umowy o finansowaniu, o której mowa w ust. 3, w jak najkrótszym terminie po wejściu w życie niniejszej decyzji. Informuje Radę o wszelkich związanych z tym trudnościach oraz o dacie zawarcia umowy o finansowaniu.

Artykuł 4

1. WP składa Radzie sprawozdania z wdrażania niniejszej decyzji na podstawie regularnych sprawozdań przygotowywanych przez MAEA. Sprawozdania te stanowią dla Rady podstawę do dokonania oceny.
2. Komisja dostarcza informacji na temat finansowych aspektów realizacji projektów, o których mowa w art. 1 ust. 2.

Artykuł 5

1. Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.
2. Niniejsza decyzja wygasa 36 miesięcy po dacie zawarcia umowy o finansowaniu między Komisją a MAEA lub 12 miesięcy po dacie przyjęcia niniejszej decyzji, jeżeli umowa o finansowaniu nie zostanie do tego czasu zawarta.

Sporządzono w Brukseli dnia 21 grudnia 2016 r.

W imieniu Rady
M. LAJČÁK
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

Wsparcie Unii dla działań MAEA w dziedzinie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego oraz w ramach wdrażania strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia

Kwalifikowalność i wybór państw odbiorców

Państwa kwalifikujące się do otrzymania wsparcia na mocy niniejszej decyzji obejmują wszystkie państwa członkowskie MAEA potrzebujące wsparcia w dziedzinie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, z zastrzeżeniem podjęcia przez Unię decyzji, na podstawie propozycji MAEA. MAEA może wprowadzać zmiany do propozycji, w formie pisemnej, adresowane do Unii wraz z uzasadnieniem proponowanych zmian. Zmiany będą wprowadzane w życie po wyrażeniu zgody przez Unię. Wybór państw odbiorców (zwanymi dalej „krajami beneficjentami”) zgodnie z niniejszą decyzją powinien opierać się na ocenach i danych już dostępnych dla MAEA, uzyskanych również na mocy poprzednich decyzji Rady oraz w konsultacji z odnośnymi organami Rady, aby zapewnić maksymalną skuteczność działania. Zapewniona zostanie ścisła koordynacja z inicjatywą w zakresie centrów doskonałości, projektami finansowanymi przez Komisję Europejską, jak również z innymi inicjatywami i programami, aby uniknąć powielania działań oraz maksymalnie zwiększyć efektywność pod względem kosztów i stale zmniejszać ryzyko poprzez zarządzanie posiedzeniami w ramach inicjatywy UE w zakresie centrów doskonałości ds. CBRN w trakcie dorocznych spotkań między Wspólnym Centrum Badawczym a Sekretariatem MAEA oraz przy okazji dorocznego posiedzenia plenarnego Centrów Wspierania Jądrowego Bezpieczeństwa Fizycznego (NSSC). Wykorzystanie środków finansowych na konkretne działania będzie zgodne z unijnymi priorytetami i będzie podlegać regularnym uprzednim konsultacjom. Niektóre działania, takie jak Regionalne Kursy Szkoleniowe (RTC) i Międzynarodowe Kursy Szkoleniowe (ITC), będą organizowane przez państwa niebędące krajami beneficjentami. Stanowi to wkład w działania MAEA przez państwo przyjmujące.

Każdy projekt zawiera wykaz krajów beneficjentów uzgodniony między Unią a MAEA. Projekty będą realizowane w wybranych państwach w tych regionach i mogą obejmować działania w następujących obszarach:

- 1) trwałość i skuteczność wsparcia udzielanego za pośrednictwem poprzednich wspólnych działań i decyzji;
- 2) wzmocnienie miejscowej infrastruktury poszczególnych państw wspierającej jądrowe bezpieczeństwo fizyczne;
- 3) wzmocnienie prawnej i regulacyjnej infrastruktury państw;
- 4) wzmocnienie systemów i środków bezpieczeństwa fizycznego w odniesieniu do materiałów jądrowych i innych materiałów promieniotwórczych;
- 5) wzmocnienie infrastruktury instytucjonalnej w państwach oraz ich zdolności w zakresie radzenia sobie z materiałami jądrowymi i promieniotwórczymi pozostającymi poza kontrolą regulacyjną;
- 6) zwiększanie reagowania i odporności państw na cyberprzestępczość oraz łagodzenia jej wpływu na bezpieczeństwo narodowe i jądrowe bezpieczeństwo fizyczne;
- 7) zajęcie się bezpieczeństwem fizycznym źródeł promieniotwórczych poprzez odesłanie źródeł;
- 8) środki zapobiegawcze i ochronne wobec zagrożeń wewnętrznych oraz rozliczanie i kontrola materiałów jądrowych.

I. PROJEKTY

Projekt 1:

Wsparcie dla wykonania i upowszechnienia ACPPNM

ACPPNM weszła w życie w dniu 8 maja 2016 r. Na mocy ACPPNM dla państw prawnie wiążące staje się ustanowienie, wdrożenie i utrzymywanie odpowiedniego systemu ochrony fizycznej w oparciu o 12 podstawowych zasad, mającego zastosowanie do materiałów jądrowych i obiektów jądrowych znajdujących się pod ich jurysdykcją w zakresie wykorzystania, przechowywania i transportu na poziomie krajowym w celach pokojowych. Projekt będzie koncentrował się na wykonywaniu, budowaniu potencjału i rozpowszechnieniu ACPPNM. Na mocy ACPPNM dla państw stron prawnie wiążące staje się zapewnienie ochrony obiektów i materiałów jądrowych w zakresie wykorzystania, przechowywania i transportu na poziomie krajowym w celach pokojowych oraz przewidziana jest rozszerzona współpraca między państwami dotycząca szybkich środków służących zlokalizowaniu i odzyskaniu skradzionych lub utraconych materiałów jądrowych, łagodzenie wszelkich promieniotwórczych skutków sabotażu oraz zapobieganie powiązanym czynom zabronionym i zwalczanie ich.

Cele projektu:

- wspieranie wykonywania ACPNNM,
- wzmocnienie krajowych ram prawnych i regulacyjnych, a także potencjału państw w zakresie tworzenia regionalnej wymiany najlepszych rozwiązań mających zastosowanie do każdego organu zajmującego się bezpieczeństwem fizycznym materiałów jądrowych pozostających pod kontrolą regulacyjną lub poza nią,
- zapewnienie państwom efektywnych pod względem kosztów sposobów wspierania ich w wypełnianiu zobowiązań krajowych, regionalnych i międzynarodowych oraz w przyjmowaniu wiążących i międzynarodowych instrumentów prawnych,
- dalsze wzmocnienie współpracy międzynarodowej, aby ustanowić – zgodnie z prawem krajowym każdego państwa i w ramach ACPNNM – skuteczne środki ochrony fizycznej materiałów jądrowych i obiektów jądrowych.

Opis projektu:

- działania określone w INSSP w dziesięciu państwach dotyczące wykonywania zobowiązań w ramach ACPNNM zostaną przełożone na konkretne działania. Zostaną określone etapy zajmowania się odnośnymi kwestiami prowadzące do wypracowania trwałych rozwiązań dla państw w celu wzmocnienia systemu jądrowego bezpieczeństwa fizycznego. Uzgodniony harmonogram i zobowiązania zapewnią kompleksową realizację planów,
- przegląd materiałów szkoleniowych: zostaną opracowane nowe ćwiczenia szkoleniowe, aby przyczynić się do lepszego zrozumienia ze strony odbiorców.

Spodziewane wyniki projektu:

- zwiększenie potencjału państw w zakresie wypełniania zobowiązań w ramach ACPNNM,
- rozpoczęcie dalszego rozwijania i wzmocnienia ram regulacyjnych w zakresie ochrony fizycznej,
- opracowanie dokumentu z wytycznymi do wykorzystywania przez państwa w celu rozwijania krajowego potencjału w zakresie regulacji, weryfikacji, oceny i inspekcji obiektów jądrowych w celu zapewnienia jądrowego bezpieczeństwa fizycznego podczas cyklu życia obiektu jądrowego.

Projekt 2:

Trwały projekt

Proponowany trwały projekt opiera się na intensywnych pracach nad ramami służącymi wykrywaniu, ustanowionymi na mocy decyzji 2013/517/WPZiB. Jest on wynikiem czterech misji służących ocenie skutków poprzednich wspólnych działań i decyzji przeprowadzonych na Kubie, w Indonezji, Jordanii, Libanie, Malezji i Wietnamie. Te sześć państw zwróciło się do MAEA o wsparcie w zakresie ich INSSP w ramach tego projektu.

Projekt ma zapewnić narzędzia służące wspieraniu struktur służących wykrywaniu problemów związanych z jądrowym bezpieczeństwem fizycznym tj. zintegrowanego zestawu systemów i środków jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, opartego na odpowiednich ramach prawnych i regulacyjnych niezbędnych do wdrożenia krajowej strategii wykrywania materiałów jądrowych i innych materiałów promieniotwórczych pozostających poza kontrolą regulacyjną. Proponowany projekt jest zgodny ze wsparciem już udzielonym przez Unię polegającym na dostarczaniu urządzeń do wykrywania, takiego jak bramki dozymetryczne (RPM) i urządzenia przenośne.

2.1. Narzędzia szkoleniowe do konserwacji

Cele projektu:

- wspieranie państw w zapewnianiu dostępności miejscowego wsparcia technicznego i naukowego oraz w rozwijaniu zasobów ludzkich, które są niezbędne dla skutecznego i trwałego jądrowego bezpieczeństwa fizycznego,
- zapewnienie optymalnego wykorzystania i właściwej konserwacji sprzętu podarowanego przez Unię podczas całego cyklu życia.

Opis projektu:

- właściwa konserwacja ma kluczowe znaczenie dla wykrywania kradzieży, sabotażu, nieupoważnionego dostępu, nielegalnego przekazania lub innych działań dokonywanych w złym zamiarze w związku z materiałami jądrowymi, innymi substancjami promieniotwórczymi lub powiązanych z nimi obiektami, oraz reagowania na te czyny lub działania. Zostaną wprowadzone narzędzia szkoleniowe do konserwacji urządzeń do wykrywania (bramek dozometrycznych i urządzeń przenośnych). Zostaną opracowane narzędzia-atrapy, z myślą o specjalnych szkoleniach z ich konserwacji, oprócz ich prawidłowego użytkowania,
- szkolenie z konserwacji urządzeń do wykrywania.

Spodziewane wyniki projektu:

- utrzymanie wsparcia dostarczonego przez MAEA na rzecz wdrażania ram służących wykrywaniu,
- zapewnienie, aby materiały szkoleniowe były dostępne i wykorzystywane do kontynuowania szkoleń wszystkich nowych członków personelu, których to dotyczy; prototypowe materiały szkoleniowe zostaną przekazane państwom członkowskim Unii za pośrednictwem Grupy Roboczej ds. Nieprolifracji (CONOP),
- zapewnienie, aby urządzenia do wykrywania mogły być konserwowane przez organy w krajach beneficjentach w celu użytkowania przez jak najdłuższy okres.

2.2. Narzędzia oprogramowania wykorzystywane przez organy regulacyjne

Informacje mają zasadnicze znaczenie dla skutecznego funkcjonowania RPM. Opracowanie wspólnych formatów danych i protokołów testowania umożliwi skuteczną komunikację między wieloma podmiotami. Zintegrowanie danych z urządzeń wykrywających, takich jak RPM, pochodzących od różnych dostawców z sieciami informacyjnymi jest istotnym elementem wypracowania skutecznego ogólnego systemu wykrywania. Projekt ten mógłby pomóc państwom w znaczącej poprawie ich skuteczności operacyjnej poprzez zintegrowanie systemu wykrywania z krajowymi sieciami wymiany danych. Wymiana informacji między lokalizacją a operatorami może ograniczyć powielanie się inspekcji oraz szybko wyjaśnić przypadkowe i fałszywe alarmy związane z wieloma pasywnymi systemami wykrywania.

W ramach tego projektu zostałyby wdrożony zintegrowany system za pomocą narzędzi oprogramowania, aby usprawnić proces analizy i przedstawiać zalecenia w zakresie odpowiedniego sprzętu. Informacje zwrotne od organu regulacyjnego do lokalnej stacji RPM zwiększą skuteczność systemu i będą wspierać działania pracowników zajmujących się bezpośrednio tymi zagadnieniami.

Cele projektu:

- wspieranie państw w zapewnianiu dostępności miejscowego wsparcia technicznego i naukowego oraz w rozwijaniu zasobów ludzkich, które są niezbędne dla skutecznego i trwałego jądrowego bezpieczeństwa fizycznego,
- harmonizacja sygnalizacji alarmowych, zapewnienie jej porównywalności pomiędzy różnymi dostawcami sprzętu.

Opis projektu:

- wspieranie organów regulacyjnych w integracji danych i harmonizacji oprogramowania alarmowego, tak aby porównywać dane od różnych dostawców i zapewnić, aby podejmowanie decyzji regulacyjnych opierało się na prawidłowych informacjach,
- narzędzie pilotażowe zostanie dostarczone i przetestowane przez zainteresowane podmioty w każdym państwie. Będą one wykonywać ćwiczenia symulacyjne przy wsparciu MAEA w formie misji eksperckich. Powstanie sprawozdanie testowe z narzędzia szkoleniowego, które to sprawozdanie zostanie włączone do sprawozdania końcowego. Informacje zwrotne od organu regulacyjnego do lokalnych stacji RPM zwiększą skuteczność systemu i będą wspierać działania pracowników zajmujących się bezpośrednio tymi zagadnieniami.

Spodziewane wyniki projektu:

- włączenie modułu szkoleniowego do opracowanego systemu, jak również interaktywny specjalistyczny system dotyczący fałszywych alarmów. Narzędzie prototypowe zostanie dostarczone i przetestowane przez zainteresowane podmioty w każdym państwie. Moduł szkoleniowy do opracowanego systemu zostanie włączony do systemu, jak również interaktywny specjalistyczny system dotyczący fałszywych alarmów. Powstanie specjalne sprawozdanie testowe z narzędzia przygotowanego na szkolenie, które to sprawozdanie zostanie przesłane Komisji. Prototypowe materiały zostaną przekazane państwom członkowskim Unii za pośrednictwem CONOP,

- przeprowadzenie testu próbnego w jednym państwie, wykonanie analizy i sformułowanie wymogów dla wprowadzenia zmian na podstawie sprawozdania z wyników testu,
- harmonizacja na poziomie organów regulacyjnych, a w konsekwencji pomiędzy tymi organami w ramach ich współpracy regionalnej i międzynarodowej, wykrywanie materiałów jądrowych i innych materiałów promieniotwórczych oraz reagowania na nie,
- uruchomienie jednego funkcjonującego prototypu w każdym kraju,
- włączenie protokołu do przyszłych zamówień RPM w celu uwzględnienia szczególnych wymogów związanych z oprogramowaniem.

Projekt 3:

Zwiększenie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego z położeniem nacisku na sąsiedztwo UE i na Amerykę Łacińską

Celem tego projektu jest zwiększenie zdolności krajowych do opracowywania i sporządzania ram prawnych i regulacyjnych oraz budowanie w państwach członkowskich MAEA potencjału w zakresie ustanowienia kompleksowego krajowego systemu jądrowego bezpieczeństwa fizycznego. Unia Europejska zainicjowała w Afryce Subsaharyjskiej regionalny projekt dotyczący bezpieczeństwa fizycznego, bezpieczeństwa jądrowego i zabezpieczenia produkcji uranu, transportu i bezpiecznego zarządzania źródłami promieniotwórczymi. Projekt ten rozwija działania związane z jądrowym bezpieczeństwem fizycznym podobne do działań proponowanych w niniejszym projekcie. W związku z tym MAEA skorzysta z informacji zwrotnych i wyników projektu unijnego, aby całościowo lub częściowo zrealizować działania w odnośnych regionach. Program jest zgodny z kierunkiem określonym w GC/RES/10 OP 13, w którym zachęcano sekretariat to ułatwienia procesu koordynacji odnoszącego się do powiązań między bezpieczeństwem jądrowym a jądrowym bezpieczeństwem fizycznym. Zaangażowane będą dwa działy MAEA: NRSW (bezpieczeństwo jądrowe) i NSNS (jądrowe bezpieczeństwo fizyczne) w ramach podejścia do potencjału subregionalnego.

3.1. Zwiększenie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego

Cel projektu:

- zwiększenie potencjału państw w zakresie zapobiegania czynom zabronionym lub umyślnym nieuprawnionym działaniom w związku z materiałami jądrowymi lub innymi materiałami promieniotwórczymi pozostającymi poza kontrolą regulacyjną, w tym również w stosownych przypadkach poprzez regionalne starania na rzecz budowania potencjału, a także wykrywanie takich czynów lub działań oraz reagowanie na nie i ochrona przed nimi osób, mienia, środowiska i społeczeństwa.

Opis projektu:

- działania określone w INSSP w dziesięciu państwach dotyczące wdrażania krajowych systemów jądrowego bezpieczeństwa fizycznego zostaną przełożone na konkretne działania. Zostaną określone etapy zajmowania się odnośnymi kwestiami prowadzące do wypracowania trwałych rozwiązań dla państwa w zakresie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego. Uzgodniony harmonogram oraz zobowiązania zapewnią kompleksową realizację planów, które będą wykonywane po kontrolach krzyżowych z istniejącymi projektami centrów doskonałości UE ds. CBRN.

Spodziewane wyniki projektu:

- zwiększenie krajowego potencjału w krajach beneficjentach.

3.2. Wzmocnienie krajowych ram prawnych i regulacyjnych dotyczących jądrowego bezpieczeństwa fizycznego

Cel projektu:

- wzmocnienie krajowych ram prawnych i regulacyjnych, a także potencjału państw w zakresie rozwoju regionalnej wymiany najlepszych praktyk, mających zastosowanie do każdego organu zajmującego się bezpieczeństwem fizycznym materiałów jądrowych i innych materiałów promieniotwórczych pozostających pod kontrolą regulacyjną albo poza nią,
- zapewnienie państwom efektywnych pod względem kosztów sposobów pomocy w wypełnianiu zobowiązań krajowych, regionalnych i międzynarodowych, w przyjmowaniu wiążących i międzynarodowych instrumentów prawnych oraz w zaangażowaniu na rzecz niewiążących instrumentów prawnych.

Opis projektu:

- organizowanie misji eksperckich w celu zidentyfikowania luk w istniejących przepisach ustawowych i wykonawczych; wspieranie państw w dostosowaniu w razie potrzeby poprzez optymalne wykorzystanie europejskiego prawodawstwa w odnośnych obszarach,
- wykorzystywanie w stosownych przypadkach synergii z innymi organizacjami międzynarodowymi, takimi jak Światowa Organizacja Cel,
- dalsze prowadzenie dyskusji w państwach uczestniczących na temat strategii tych państw oraz zapewnienie im wsparcia na rzecz budowy ich infrastruktury krajowej,
- zwiększanie świadomości decydentów politycznych w zakresie znaczenia odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących jądrowego bezpieczeństwa fizycznego,
- włączanie INSSP państw uczestniczących.

Spodziewane wyniki projektu:

- pomoc w opracowywaniu przepisów ustawowych i wykonawczych dla krajów,
- aktualizacja przepisów ustawowych i wykonawczych w razie potrzeby,
- sprawozdanie określające aktualny stan i zalecenia dotyczące ram prawnych i regulacyjnych danego państwa,
- zobowiązanie państwa do wdrożenia zaleceń i do zorganizowania u siebie działań następczych po upływie dwóch lat,
- opracowanie i ocena wyników,
- włączenie osiągnięć do sprawozdania końcowego.

3.3. Bezpieczeństwo fizyczne źródeł promieniotwórczych

Cele projektu:

- wzmocnienie państwowej infrastruktury regulacyjnej w zakresie bezpieczeństwa fizycznego źródeł promieniotwórczych oraz obiektów i powiązanych działań, w tym również transportu,
- w stosownych przypadkach utworzenie krajowych rejestrów źródeł promieniotwórczych w wybranych państwach,
- praca z państwami w celu ustanowienia i wdrożenia krajowych strategii mających na celu zarządzanie źródłami wycofanymi, w tym odesłanie do kraju pochodzenia lub do dostawcy; bezpieczne składowanie w kraju do czasu unieszkodliwienia lub wywóz w celu recyklingu lub ponownego użycia lub bezpiecznego przechowywania, o których mowa w projekcie 7.

Opis projektu:

Zapewnienie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego źródeł poprzez:

- ustanowienie krajowych wykazów źródeł promieniotwórczych i ocena systemów ochrony fizycznej w obiektach,
- zorganizowanie pięciu misji eksperckich, które wydadzą skrócone sprawozdania, w tym ocenę obecnej sytuacji oraz zalecenia.

Spodziewane wyniki projektu:

- sprawozdania z oceny po zakończeniu misji, podsumowujące ustalenia w odniesieniu do krajowego wykazu lub stanu ochrony fizycznej obiektów,
- ustanowienie środków ochrony fizycznej w obiektach, w których są wykorzystywane lub składowane źródła wysokoaktywne,
- urzędnicy pozwalające na wpieranie organów regulacyjnych w realizacji krajowych inspekcji obiektów w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i jądrowego bezpieczeństwa fizycznego.

3.4. Rozwój zasobów ludzkich

Cel projektu:

Zwiększenie potencjału państw w zakresie zapobiegania czynom zabronionym lub umyślnym nieuprawnionym działaniom w związku z materiałami jądrowymi lub innymi materiałami promieniotwórczymi pozostającymi poza kontrolą regulacyjną, w tym również w stosownych przypadkach poprzez regionalne działania z zakresu rozwoju zasobów ludzkich i starania na rzecz budowania potencjału, a także wykrywanie takich czynów lub działań oraz reagowanie na nie i ochrona przed nimi osób, mienia, środowiska i społeczeństwa.

Opis projektu:

- wdrażanie, z należyтым uwzględnieniem podobnych działań wdrożonych do tej pory oraz w celu zapewnienia ich ciągłości, kursów doskonalenia zawodowego dla wykładowców z uczelni planujących realizację programów studiów podyplomowych w zakresie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, aby mogli oni uczyć w swoich instytucjach o kulturze jądrowego bezpieczeństwa fizycznego,
- zachęcanie do oferowania szkoleń dotyczących kultury jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, skierowanych do różnych odbiorców specjalistycznych za pośrednictwem NSSC lub centrów doskonałości UE ds. CBRN w regionie,
- zakup specjalistycznego sprzętu do celów kształcenia i szkolenia, takich jak narzędzia wykrywania faktycznie stosowane przez pracowników zajmujących się bezpośrednio tymi zagadnieniami, które obsługiwać mają i których uczyć się mają studenci lub stażyści.

Spodziewane wyniki projektu:

- ukończenie każdego z kursów doskonalenia zawodowego przez co najmniej 15 wykładowców – tematyka kursów zostanie ustalona później (dostarczony zostanie wykaz przeszkolonych wykładowców),
- przeprowadzenie co najmniej dwóch szkoleń za pośrednictwem NSSC w regionie (dostarczony zostanie wykaz przeszkolonych pracowników),
- udostępnienie materiałów do nauczania i materiałów szkoleniowych na potrzeby kursów doskonalenia zawodowego i imprez szkoleniowych (materiały te mogą być również poddane przeglądowi przez przedstawicieli Unii).

3.5. Położenie nacisku na Amerykę Łacińską

Położenie nacisku na wspieranie hiszpańskojęzycznych państw Ameryki Łacińskiej. Celem jest przełożenie w miarę możliwości na język hiszpański odnośnych dokumentów, tak aby państwa te w większym stopniu przyswoiły sobie rezultaty tych działań.

3.5.1. Program kształcenia:

Międzynarodowa/regionalna szkoła jądrowego bezpieczeństwa fizycznego

Dwutygodniowe szkolenie będzie skierowane do specjalistów z krajów rozwijających się, najlepiej mających od jednego roku do trzech lat doświadczenia, pracujących w odpowiedniej instytucji w swoim kraju, odpowiedzialnych za niektóre aspekty jądrowego bezpieczeństwa fizycznego. Kandydaci powinni być zawodowo zainteresowani wiedzą z zakresu jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, ale kierunki ich wykształcenia mogą być różne. Szczególnie zachęca się do składania wniosków kandydatów mających wykształcenie w zakresie dyscypliny naukowej lub technicznej, która jest istotna dla jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, na przykład fizyka jądrowa, inżynieria jądrowa lub nauki polityczne, lub w dziedzinach z nimi powiązanych.

Działanie to ma zostać przeprowadzone w Hiszpanii, w języku hiszpańskim i angielskim. Będzie skierowane do państw Ameryki Łacińskiej i Centralnej. Program nauczania będzie opierał się na programie nauczania wykorzystywanym w szkołach w Międzynarodowym Centrum Fizyki Teoretycznej, przy wsparciu ze strony rządu włoskiego.

Regionalna szkoła jądrowego bezpieczeństwa fizycznego na Kubie

Podstawę regionalnej szkoły jądrowego bezpieczeństwa fizycznego na Kubie stanowią będą treść i materiały opisane w pkt 3.5.1. Będzie to realizowane we współpracy z krajowym centrum wspierania jądrowego bezpieczeństwa fizycznego tworzoną na Kubie. Szkoła ta ma być wykorzystywana na poziomie regionalnym oraz do rozwijania w Ameryce Łacińskiej kształcenia w dziedzinie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego.

Spodziewane wyniki projektu:

- poprawa zrozumienia w regionie zasad jądrowego bezpieczeństwa fizycznego.

3.5.2. Działania następcze w zakresie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego materiałów pozostających poza kontrolą regulacyjną, dotyczące poprzednich wspólnych działań i decyzji

Cel projektu:

- zapewnienie trwałości prac zapoczątkowanych na mocy poprzednich wspólnych działań i decyzji oraz dalsze zwiększenie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego w państwach Ameryki Łacińskiej i Centralnej.

Opis projektu:

MAEA otrzymała szereg wniosków o pomoc w Ameryce Łacińskiej i Centralnej, których zrealizowanie zapewniłoby trwałość działań zapoczątkowanych na mocy poprzednich wspólnych działań i decyzji. Wnioski te są wskazane w INSSP i obejmują misje eksperckie, w szczególności w szpitalach, ćwiczenia w terenie, Międzynarodowe Kursy Szkoleniowe (NTC)/RTC/ITC oraz zakup niektórych urządzeń do wykrywania w Argentynie i na Kubie.

Spodziewane wyniki projektu:

- prowadzenie działalności w określonych państwach.

3.6. Jądrowe bezpieczeństwo fizyczne materiałów pozostających poza kontrolą regulacyjną w państwach sąsiadujących z UE

Cel projektu:

- przeprowadzenie misji eksperckich, ćwiczenia w terenie, NTC/RTC/ITC oraz zakup niektórych urządzeń do wykrywania z przeznaczeniem do użycia w Azerbejdżanie, Jordani, Libanie, Maroku oraz na Ukrainie i w innych państwach sąsiadujących z UE.

Projekt 4:

Zwiększenie świadomości w zakresie bezpieczeństwa komputerowego

Dział Jądrowego Bezpieczeństwa Fizycznego MAEA oferuje zintegrowany zestaw działań wspierających państwa w zapewnianiu i zwiększaniu bezpieczeństwa komputerowego w ramach krajowych systemów jądrowego bezpieczeństwa fizycznego. Projekt ten będzie wspierał działania MAEA wspierające państwa w poprawie bezpieczeństwa komputerowego w ramach ich systemów jądrowego bezpieczeństwa fizycznego.

Cel projektu:

- MAEA stara się pomóc w budowaniu świadomości oraz dostarczyć wytyczne dla państw, aby zwiększyć ich zdolności w zakresie zapobiegania i reagowania na szereg wydarzeń związanych z jądrowym bezpieczeństwem fizycznym. Wsparcie koncentruje się na zapobieganiu i wykrywaniu incydentów zagrażających bezpieczeństwu informacji oraz reagowania na te incydenty, które mają potencjał, aby bezpośrednio albo pośrednio niekorzystnie wpływać na bezpieczeństwo jądrowe i jądrowe bezpieczeństwo fizyczne.

Opis projektu:

- zapewnianie międzynarodowego i regionalnego wsparcia dla szkoleń i kształcenia na rzecz zwiększenia świadomości w zakresie bezpieczeństwa komputerowego i na rzecz budowania potencjału,
- zapewnienie wsparcia rozwoju krajowego potencjału w zakresie bezpieczeństwa informacji i bezpieczeństwa komputerowego w ramach systemów jądrowego bezpieczeństwa fizycznego,
- prowadzenie i ułatwianie spotkań eksperckich i forów w celu wspierania wymiany informacji i debat dotyczących aktualnych kwestii w dziedzinie bezpieczeństwa komputerowego,
- wsparcie dla międzynarodowej konferencji/symposium MAEA na temat bezpieczeństwa komputerowego w świecie jądrowym zaplanowanej na 2019 r. (siedziba główna MAEA).

Spodziewane wyniki projektu:

- zwiększenie świadomości potrzeb w zakresie bezpieczeństwa komputerowego istotnych dla jądrowego bezpieczeństwa fizycznego oraz opracowanie materiałów pomocniczych/działań ułatwiających tworzenie i rozszerzanie programów bezpieczeństwa komputerowego,
- zwiększenie krajowego potencjału w zakresie zapewnienia i utrzymania bezpieczeństwa komputerowego jako elementu systemu jądrowego bezpieczeństwa fizycznego,

- świadomość i wykorzystywanie wskazówek i działań wspierających NSNS na potrzeby wsparcia w zwiększaniu bezpieczeństwa komputerowego państw jako elementu ich systemów jądrowego bezpieczeństwa fizycznego,
- globalna/regionalna wymiana informacji na temat zdobytych doświadczeń oraz dobrych praktyk w związku z zapewnianiem bezpieczeństwa komputerowego w ramach systemu jądrowego bezpieczeństwa fizycznego,
- poprawa współpracy z partnerami w branży i pomiędzy nimi przy opracowywaniu technologii i usług, które zapewniają wyższy poziom odporności na cyberprzestępczość i reagowania na cyberataki,
- krajowe struktury szkoleniowe na potrzeby budowania potencjału w zakresie bezpieczeństwa komputerowego w ramach systemu jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, na przykład wspomaganie krajowych centrów wspierania jądrowego bezpieczeństwa fizycznego w opracowywaniu programów nauczania z zakresu bezpieczeństwa komputerowego,
- ułatwianie scentralizowanej wymiany informacji w celu wsparcia wymiany informacji dotyczących bezpieczeństwa komputerowego, które są istotne dla zainteresowanych podmiotów w dziedzinie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego,
- przeprowadzenie międzynarodowej konferencji/symposium MAEA na temat bezpieczeństwa komputerowego w świecie jądrowym.

Projekt 5:

Bezpieczeństwo fizyczne materiałów i obiektów jądrowych

MAEA będzie się nadal przyczyniać do zwiększania globalnego i krajowego jądrowego bezpieczeństwa fizycznego poprzez działania, które wspierałyby państwa, na wniosek, w ich staraniach mających na celu zmniejszenie ryzyka, że materiały jądrowe lub inne materiały promieniotwórcze, które są używane, składowane lub transportowane, mogłyby zostać wykorzystane do działań dokonywanych w złym zamiarze. Krajowe systemy jądrowego bezpieczeństwa fizycznego należy wspierać poprzez usprawnianie bezpieczeństwa fizycznego obiektów jądrowych lub źródeł promieniotwórczych i poprzez krajowe szkolenia w systematyczny sposób, a także zapewnienie konkretnego wsparcia technicznego wymaganego do skutecznego stosowania i konserwacji systemów ochrony fizycznej i innych systemów technicznych zapewniających jądrowe bezpieczeństwo fizyczne.

Cel projektu:

- wzmocnienie pierwszej linii obrony państwa w postaci bezpieczeństwa fizycznego materiałów i obiektów jądrowych.

Opis projektu:

- modernizacja ochrony fizycznej jednego obiektu w celu zapewnienia, aby spełniał on zalecenia zawarte w dok. INFCIRC/225/Rev.5,
- ocena systemów ochrony fizycznej obiektów jądrowych na wnioski państw członkowskich.

Spodziewane wyniki projektu:

- zabezpieczenie materiałów i obiektów jądrowych; pomoc państwom w trwałym utrzymywaniu dostarczonych urządzeń po ich zamontowaniu,
- dostarczenie ocen skutków w zakresie wartości dodanej i korzyści płynących z unijnych środków finansowych.

Projekt 6:

Misje międzynarodowej służby doradczej ds. ochrony fizycznej (IPPAS)

Program IPPAS, zapoczątkowany w roku 1995, jest podstawowym elementem działań MAEA na rzecz wsparcia państw członkowskich w ustanowieniu i utrzymaniu skutecznego systemu ochrony fizycznej, w celu ochrony przed nieuprawnionym wyprowadzeniem materiałów jądrowych i sabotażem obiektów i materiałów jądrowych. IPPAS zapewnia wzajemne doradztwo na potrzeby wdrażania odpowiednich instrumentów międzynarodowych, w szczególności ACPPNM, oraz wdrażania serii dokumentów MAEA zawierających wytyczne z zakresu jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, w szczególności podstawowych zasad i zaleceń.

Cel projektu:

- pomoc państwom w przełożeniu postanowień międzynarodowych instrumentów z zakresu jądrowego bezpieczeństwa fizycznego oraz wytycznych MAEA na wymogi regulacyjne w zakresie projektowania i eksploatacji systemów ochrony fizycznej,
- zapewnienie organom i obiektom państwowym nowych koncepcji, a także określenie i omówienie dobrych praktyk w zakresie środków ochrony fizycznej, które mogłyby być korzystne dla zwiększenia jądrowego bezpieczeństwa fizycznego.

Opis projektu:

- przeprowadzenie i ukończenie misji IPPAS w sześciu państwach,
- przeprowadzenie, w oparciu o wnioski otrzymane dotychczas przez MAEA, misji w następujących państwach: Białoruś, Demokratyczna Republika Konga, Jamajka, Liban, Madagaskar i Wietnam.

Spodziewane wyniki projektu:

- poprawa i utrwalenie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego w krajach docelowych,
- opracowanie sprawozdań końcowych z misji dla krajów, łącznie z opisem działań następczych zawartym w sprawozdaniu końcowym.

Projekt 7:

Odesłanie źródeł

Bezpieczeństwo fizyczne źródeł promieniotwórczych należy uwzględniać na wszystkich etapach cyklu życia, w tym również gdy źródła te zostały już wycofane z użycia. Państwa będą zachęcane do tworzenia krajowych strategii zarządzania wycofanymi źródłami, które obejmują jeden lub większą liczbę następujących wariantów zarządzania: odesłanie do kraju pochodzenia lub dostawcy, bezpieczne składowanie w kraju do czasu unieszkodliwienia lub wywóz w celu recyklingu lub ponownego użycia lub bezpiecznego przechowywania.

Cele projektu:

- kontynuowanie wsparcia udzielanego przez MAEA państwom, aby mogły one zwiększyć swój potencjał w zakresie krajowego jądrowego bezpieczeństwa fizycznego w odniesieniu do ochrony ludzi, mienia i środowiska przed wydarzeniami z zakresu bezpieczeństwa fizycznego związanego z materiałami jądrowymi lub innymi materiałami promieniotwórczymi pozostającymi poza kontrolą regulacyjną. Będzie to obejmować rozwój krajowego potencjału w zakresie zarządzania źródłami wycofanymi, poszukiwanie źródeł niekontrolowanych oraz w razie potrzeby ich odesłanie lub ich wywóz w celu recyklingu. Zależnie od stopnia pilności źródeł stwierdzonego w trakcie działań związanych z tworzeniem krajowych wykazów, prowadzanych w ramach projektu 3, za pośrednictwem tego finansowania odesłany zostanie szereg wysokoaktywnych źródeł,
- zlokalizowanie i określenie źródeł promieniotwórczych w warunkach, które wskazują na potrzebę przygotowania źródeł i zapewnienia ich bezpiecznego składowania i ochrony w wybranych krajach lub odesłanie do kraju pochodzenia lub do dostawcy.

Opis projektu:

- zależnie od stopnia pilności odesłania wykrytych źródeł, które mają zostać poddane odesłaniu na podstawie wykazu sporządzonego w ramach projektu 3, odesłany zostanie szereg zidentyfikowanych źródeł,
- państwa odbiorcy zostaną określone przez Unię na podstawie propozycji MAEA.

Spodziewane wyniki projektu:

- konsolidacja i przygotowanie źródeł,
- odesłanie dwóch zidentyfikowanych źródeł do kraju pochodzenia lub ich wywóz w celu recyklingu lub ponownego użycia.

Przy wyborze źródeł, które mają zostać odesłane, stosowane będą następujące kryteria: źródło wysokoaktywne (kategoria 1 lub 2); pochodzenie europejskie; brak środków finansowych na odesłanie dostępnych na tym etapie; odesłanie całego źródła – oznacza to, że działanie nie dotyczy jedynie części większego zasobu, tak więc odesłanie tego źródła spowoduje znaczące zmniejszenie ryzyka.

Projekt 8:

Działania następcze po projektach cyklu IV–VI

8.1. Zagrożenia wewnętrzne, rozliczanie i kontrola materiałów jądrowych (NMAC)

Cel projektu:

- proponuje się kontynuowanie działań wykonywanych w ramach poprzednich wspólnych działań i decyzji oraz najbardziej aktualnego porozumienia dotyczącego wkładu zgodnie z decyzją 2013/517/WPZiB w odniesieniu do dwóch następujących zagadnień: środki zapobiegawcze i ochronne wobec zagrożeń wewnętrznych oraz rozliczanie i kontrola materiałów jądrowych.

Opis projektu:

- zapewnianie podstawowej wiedzy na temat pojęć, metodologii i technologii, które są zgodne z wiążącymi i niewiązącymi instrumentami dotyczącymi jądrowego bezpieczeństwa fizycznego; wykazanie elementów skutecznego krajowego systemu NMAC w obiektach jądrowych w celu zwiększenia zdolności państw członkowskich w zakresie wykrywania nieupoważnionego wykorzystywania lub pobierania materiałów jądrowych; zapoznanie państw członkowskich z zagrożeniami wewnętrznymi i określenie środków zapobiegawczych i ochronnych wobec zagrożeń wewnętrznych.

Spodziewane wyniki projektu:

- kursy przynoszą korzyści państwom członkowskim poprzez dostarczanie dobrych praktyk, wywodzących się z wytycznych i doświadczenia ekspertów, pomagających państwom członkowskim sprostać potrzebom w zakresie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego oraz zrealizować cele w tym zakresie w obiektach,
- NMAC: celem kursu jest uświadomienie potrzeby posiadania w obiektach jądrowych krajowego systemu NMAC, który skutecznie wykrywałby nieupoważnione pobieranie materiałów jądrowych, szczególnie w odniesieniu do podmiotów niepaństwowych. Kurs będzie zawierał porównanie i zestawienie elementów krajowego programu NMAC z zabezpieczeniami w ramach MAEA,
- zagrożenie wewnętrzne: celem kursu jest zapoznanie uczestników ze środkami w zakresie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, które dotyczą zagrożeń wewnętrznych, w tym również nieupoważnionego pobrania (kradzieży) materiałów jądrowych i sabotażowi, oraz bezpieczeństwa informatycznego w obiektach zawierających materiały jądrowe,
- seria dokumentów zawierających wytyczne z zakresu jądrowego bezpieczeństwa fizycznego przynosi korzyści państwom członkowskim poprzez zapewnianie obszernych wskazówek dotyczących realizacji celów skutecznych systemów jądrowego bezpieczeństwa fizycznego,
- NMAC: zarówno NSS 25-G, jak i NST-33 przynoszą korzyści państwom członkowskim poprzez dostarczanie wskazówek w zakresie aspektów wdrażania NMAC, w tym również zarządzania systemem NMAC, wykorzystywania dokumentacji, inwentaryzacji fizycznej, pomiarów i kontroli jakości pomiarów, kontroli materiałów jądrowych, kontroli przemieszczania materiałów jądrowych, wykrywania, analizy i eliminacji nieprawidłowości w odniesieniu do NMAC oraz oceny i badania skuteczności systemu NMAC,
- zagrożenie wewnętrzne: NSS 8 przynosi korzyści państwom członkowskim poprzez dostarczanie wskazówek dotyczących środków zapobiegawczych i ochronnych wobec zagrożeń wewnętrznych w odniesieniu do nieupoważnionego pobierania materiałów jądrowych oraz sabotażu w odniesieniu do materiałów i obiektów jądrowych, oraz odniesienia do zaleceń w NSS13. NSS 8 zawiera ogólne wytyczne dotyczące zagrożeń wewnętrznych w oparciu o zrozumienie stopniowego podejścia, określenie zagrożeń wewnętrznych i sposobów klasyfikowania zagrożeń wewnętrznych, identyfikacji celów i systemów w obiektach, które wymagają ochrony przed działaniami dokonywanymi w złym zamiarze, stosowanie i ocenę środków zapobiegawczych i ochronnych na poziomie obiektu do celów przeciwdziałania zagrożeniom wewnętrznym.

8.2. Rozwój jądrowego bezpieczeństwa fizycznego i bezpieczeństwa jądrowego w odniesieniu do transportu

Cel projektu:

MAEA opracowuje szczegółowe wytyczne w serii dokumentów z zakresu jądrowego bezpieczeństwa fizycznego w celu wspierania państw w wypełnianiu ich zobowiązań w ramach międzynarodowych ram prawnych w zakresie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego. Potrzebne są dodatkowe wytyczne, aby odpowiedzieć na kwestie bezpieczeństwa fizycznego materiałów jądrowych i innych materiałów promieniotwórczych podczas transportu.

Opis projektu:

- działania mające wspierać państwa w poprawie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego w odniesieniu do transportu, adresowane do organów regulacyjnych i innych właściwych organów odpowiedzialnych za zabezpieczenie materiałów radioaktywnych w transporcie i odgrywających określone role w tym zakresie. Obecnie szkolenia i doradztwo dotyczące jądrowego bezpieczeństwa fizycznego i bezpieczeństwa jądrowego są realizowane głównie w poszczególnych państwach członkowskich z osobna, chociaż w wielu państwach członkowskich grupa docelowa jest taka sama. MAEA jest zdania, że poprzez intensywniejsze wykorzystanie istniejących regionalnych sieci bezpieczeństwa mogą być realizowane wspólne kursy szkoleniowe skoncentrowane na jądrowym bezpieczeństwie fizycznym materiałów, poruszające kwestie leżące na styku z bezpieczeństwem fizycznym i bezpiecznym transportem.

Spodziewane wyniki projektu:

- opracowanie podręcznika dotyczącego bezpieczeństwa jądrowego i bezpieczeństwa fizycznego źródeł promieniotwórczych podczas transportu. Podręcznik taki mógłby również służyć jako narzędzie dla osób działających w dziedzinie bezpieczeństwa fizycznego i bezpieczeństwa jądrowego, umożliwiające im lepsze zrozumienie, co robią inni, co ostatecznie prowadzi do silniejszej i bardziej skutecznej kultury bezpieczeństwa jądrowego i jądrowego bezpieczeństwa fizycznego,
- przeprowadzenie jednego ITC, jednego RTC i dwu NTC w ramach sieci regionalnych w celu uświadomienia potrzeby bezpieczeństwa fizycznego podczas transportu materiałów promieniotwórczych oraz dostarczenie uczestnikom wiedzy niezbędnej do opracowania i wdrożenia krajowych wymogów z zakresu jądrowego bezpieczeństwa fizycznego w transporcie.

8.3. Wiedza kryminalistyczna w dziedzinie jądrowej

Cel projektu:

- międzynarodowe konferencje na temat postępów w zakresie wiedzy kryminalistycznej w dziedzinie jądrowej podkreślały potrzebę kontynuacji regionalnych podejść do wiedzy kryminalistycznej w dziedzinie jądrowej w celu odzwierciedlenia wymogów i istniejących zdolności państw członkowskich w miarę rozwoju ich zdolności kryminalistycznych w dziedzinie jądrowej, w celu zaspokojenia ich potrzeb w ramach infrastruktury w zakresie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego. Odnotowano znaczne zainteresowanie ze strony afrykańskich państw członkowskich w ramach opracowywania i przeglądu INSSP pod kątem włączenia wiedzy kryminalistycznej w dziedzinie jądrowej do reagowania na incydent w zakresie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego. Zainteresowaniu temu sprzyja szybki wzrost w Afryce, który zależy od łatwego dostępu do materiałów jądrowych i innych materiałów promieniotwórczych w medycynie, przemyśle i badaniach naukowych, ale ograniczany jest poważnymi zagrożeniami dla jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, w tym działalnością terrorystów, którzy dopuszczali się ataków w Afryce Północnej oraz Afryce subsaharyjskiej.

Opis projektu:

- MAEA podejmie skoordynowane wysiłki, aby odpowiedzieć na potrzeby państw członkowskich w zakresie innowacji, w tym również zorientowanie na metody laboratoryjne. MAEA pilotowała nowe praktyczne wprowadzenie do szkoleń w zakresie wiedzy kryminalistycznej w dziedzinie jądrowej prowadzonych w laboratoriach kryminalistycznych działających w sektorze jądrowym. Projekt będzie obejmował ITC dla praktyków i długie kontrakty dla naukowców w charakterze rezydentów w najlepszych laboratoriach kryminalistyki jądrowej, pod opieką naukową ośrodka przyjmującego i MAEA.

Spodziewane wyniki projektu:

- znaczącym elementem pomocy dla Afryki Północnej w zakresie wiedzy kryminalistycznej w dziedzinie jądrowej jest rozwój potencjału ludzkiego, na przykład tworzenie kadry rzeczoznawców. W całym regionie zostaną wskazane tematy i możliwości przyszłego zaangażowania i rozwoju wiedzy kryminalistycznej w dziedzinie jądrowej (na przykład badania, egzekwowanie prawa, zdolności analityczne, wydobycie uranu oraz bezpieczeństwo fizyczne źródeł promieniotwórczych). Na tej podstawie zostaną określone działania wdrażające w odniesieniu do kryminalistyki jądrowej w Afryce Północnej. Posiedzenia będą się odbywać w językach angielskim i francuskim, a wszystkie dokumenty będą tłumaczone na język francuski dla osiągnięcia większego zaangażowania krajów beneficjentów.

Potencjalne kraje beneficjenci: wszystkie państwa Afryki Północnej i państwa sąsiadujące z UE.

8.4. Ustanowienie skutecznych krajowych ram reagowania

Zagrożenie terroryzmem jądrowym zostało uznane za przedmiot zainteresowania wszystkich państw, a ryzyko, że materiały jądrowe lub inne materiały promieniotwórcze mogą być wykorzystane w popełnianiu czynu zabronionego lub umyślnym nieuprawnionym działaniu stanowi poważne zagrożenie dla krajowego i regionalnego jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, co może mieć poważne konsekwencje dla ludzi, mienia i środowiska.

Możliwe konsekwencje czynu zabronionego lub umyślnego nieuprawnionego działania w związku z materiałami jądrowymi i innymi materiałami promieniotwórczymi pozostającymi poza kontrolą regulacyjną, zależą od ilości, postaci, składu i aktywności materiału. Takie czyny lub działania mogłyby spowodować poważne skutki zdrowotne, społeczne, psychologiczne i gospodarcze, szkody majątkowe oraz skutki polityczne i środowiskowe. Na przykład regularnie organizowane są duże wydarzenia publiczne o statusie międzynarodowym. Za sprawą ich widoczności i całodobowej obecności w mediach powszechnie uznaje się, że istnieje znaczne zagrożenie atakiem terrorystycznym podczas posiedzenia na szczycie wysokiego szczebla politycznego lub gospodarczego lub dużego wydarzenia sportowego.

Materiały jądrowe i inne materiały radioaktywne przemieszczają się codziennie, niezależnie od tego, czy dzieje się to za zezwoleniem i podlega uregulowaniom krajowym i międzynarodowym odnośnie do transportu, czy w sposób nieuprawniony, lub za pośrednictwem tych, którzy chcą uniknąć wykrycia. Skuteczne środki kontroli jądrowego bezpieczeństwa fizycznego pomagają zapewnić, aby miało miejsce tylko uprawnione przemieszczanie się, w ramach skutecznych procedur stosowanych w celu zapobiegania, wykrywania i szybkiego reagowania na wydarzenia.

Każde państwo ponosi odpowiedzialność za gotowość do zapobiegania wydarzeniom z zakresu jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, wykrywania ich i reagowania na nie, w tym w odniesieniu do wydarzeń, które mogą wywołać zagrożenie radiologiczne.

Cel projektu:

- aby utrzymać i zwiększyć zdolności państw członkowskich w zakresie reagowania na czyny zabronione lub umyślne nieuprawnione działania w związku z materiałami jądrowymi lub innymi materiałami promieniotwórczymi, MAEA zapewnia wsparcie ukierunkowane na stworzenie skutecznych krajowych ram reagowania. W tym kontekście MAEA stara się pomóc państwom członkowskim w wykrywaniu materiałów jądrowych lub innych materiałów promieniotwórczych pozostających poza kontrolą regulacyjną oraz w reagowaniu na wydarzenia dotyczące jądrowego bezpieczeństwa fizycznego poprzez prowadzenie misji doradczych i oceniających, szkolenie zasobów ludzkich, wdrażanie oraz zapewnianie pomocy w przestrzeganiu międzynarodowych instrumentów prawnych lub wzmocnieniu odnośnych przepisów krajowych oraz poprzez opracowywanie i udostępnianie państwom wytycznych uznanych na poziomie międzynarodowym.

Opis projektu:

- wspieranie państw w tworzeniu i utrzymywaniu skutecznych krajowych infrastruktur przyjmowania zgłoszeń poprzez planowanie, koordynowanie, realizację i monitorowanie wyników następujących działań:
- realizacja misji doradczych/usługowych do państw w celu określenia sposobów i przygotowania zaleceń odnośnie do usprawnienia ram reagowania w zakresie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego,
- zapewnienie wsparcia technicznego dla państw w celu budowy zdolności w zakresie skutecznych środków reagowania w zakresie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, łącznie ze sposobami postępowania na miejscu popełnienia przestępstwa radiologicznego oraz podczas dużych wydarzeń publicznych,
- wsparcie w budowaniu potencjału, w tym również prowadzenie szkoleń, warsztatów, ćwiczeń i szkoleń dotyczących środków reagowania w zakresie jądrowego bezpieczeństwa fizycznego.

Spodziewane wyniki projektu:

- oczekuje się, że państwa uczestniczące w tym programie zwiększą swoje krajowe zdolności w zakresie reagowania na czyny zabronione lub umyślne nieuprawnione działania w związku z materiałami jądrowymi lub innymi materiałami promieniotwórczymi, poprzez zapewnienie ich zdolności do szybkiej oceny i sklasyfikowaniu wydarzenia w oparciu o czynniki takie jak zagrożenie, potencjalne skutki ludzkie i środowiskowe, skutki gospodarcze i charakter odnośnych materiałów jądrowych lub innych materiałów promieniotwórczych.

8.5. Wykrywanie

Cel projektu:

- działania te są następstwem działań realizowanych w dziedzinie wykrywania w ramach poprzednich wspólnych działań i decyzji oraz najbardziej aktualnego porozumienia dotyczącego wkładu. Jednym z niezbędnych elementów wspierających ustanowienie skutecznego systemu jądrowego bezpieczeństwa fizycznego jest opracowanie krajowej strategii wykrywania zagrożeń. Skuteczna struktura służąca wykrywaniu problemów związanych z jądrowym bezpieczeństwem fizycznym opiera się na krajowej strategii wykrywania oraz krajowych ramach prawnych i regulacyjnych dotyczących jądrowego bezpieczeństwa fizycznego, oraz jest wspierana przez sprawnie funkcjonujący system egzekwowania prawa.

Opis projektu:

- koncentrując się na projektowaniu i rozwijaniu systemu wykrywania, MAEA planuje zorganizować sześć misji ekspertów oraz dostarczyć urządzenia do wykrywania.

Spodziewane wyniki projektu:

- nieodpłatne przekazanie urządzeń do wykrywania zgodnie ze strategią wykrywania.

II. SPRAWOZDANIA I OCENA

MAEA będzie przedkładać WP i Komisji dwa sprawozdania roczne oraz końcowe sprawozdanie finansowe i opisowe z realizacji projektów, a ponadto trzy nieformalne półroczne sprawozdania z postępów. Nieformalne sprawozdania specjalne będą przygotowywane przez MAEA w konkretnych sprawach, w razie potrzeby na podstawie wniosku Komisji.

W końcowym sprawozdaniu finansowym i opisowym zostanie dokonany przegląd szczegółowej realizacji wszystkich projektów i będzie ono również zawierać:

- kompleksowe sprawozdanie z badania narzędzia budowy szkoleń w pkt 2.2 rozdziału I, które ma być włączone do sprawozdania końcowego,
- sprawozdanie w sprawie aktualnej sytuacji i zaleceń dotyczących ram prawnych i regulacyjnych danego państwa w projekcie 3, zgodnie z poziomem poufności wymaganym przez państwo beneficjenta,
- osiągnięcia w pkt 3.2 rozdziału I.

Kopia sprawozdania zostanie przesłana do delegatury Unii w Wiedniu.

III. UDZIAŁ EKSPERTÓW BEZKOSZTOWYCH Z PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UE

Do pomyślnego wykonania decyzji niezbędny jest czynny udział ekspertów z państw członkowskich Unii. MAEA będzie korzystała z wiedzy tych ekspertów na potrzeby projektów. MAEA opracuje wnioski dotyczące finansowania personelu z wkładu Unii, w oparciu o analizę potrzeb po uzgodnieniu wykazu beneficjentów. Personel ten będzie zatrudniany zgodnie z zasadami stosowanymi przez MAEA.

IV. CZAS TRWANIA

Całkowity szacowany czas realizacji projektów wynosi 36 miesięcy.

V. BENEFICJENCI

Kraje beneficjenci poszczególnych projektów zostaną wybrane z odpowiednich poniższych wykazów.

Jeżeli państwa uznają, że nie są w stanie przyjąć tej pomocy, MAEA zaproponuje CONOP nowych odbiorców w oparciu o potrzeby zidentyfikowane poprzez INSSP.

Beneficjentami projektu 1 będą: w Afryce: Algieria, Egipt, Mauretania, Niger, Maroko, Tunezja; w Azji i Pacyfiku: Malezja, Pakistan i inne państwa – do ustalenia, występujące o wsparcie ze strony MAEA; w Ameryce Łacińskiej i Karaibach: Argentyna, Chile, Kolumbia, Kuba, Peru, Urugwaj, a także państwa sąsiadujące z UE.

Beneficjentami projektu 2 będą: Kuba, Indonezja, Jordania, Liban, Malezja i Wietnam.

Beneficjentami projektu 3 będą państwa sąsiadujące z UE: Albania, Algieria, Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Egipt, Gruzja, Jordania, Liban, Libia, była jugosłowiańska republika Macedonii, Maroko, Mauretania, Republika Mołdawii, Tunezja, Turcja i Ukraina oraz kraje Ameryki Łacińskiej i Środkowej: Boliwia, Chile, Kolumbia, Kuba, Ekwador, Honduras, Panama, Paragwaj.

Beneficjentami projektu 4 będą Północna Afryka, Azja Południowo-Wschodnia, Ameryka Łacińska, kraje/regiony na początkowych etapach opracowywania programów jądrowych i potencjału reaktorów badawczych oraz Wietnam, Egipt, Turcja, Tajlandia i inne, uzgodnione na późniejszym etapie.

Beneficjentem projektu 5 będzie Egipt.

Beneficjentami projektu 6 będą Białoruś, Demokratyczna Republika Konga, Jamajka, Liban, Madagaskar i Wietnam.

Beneficjentami projektu 7 będą kraje wybrane spośród poniższych: Albania, Bahrajn, Burkina Faso, była jugosłowiańska republika Macedonii, Liban i Madagaskar.

Beneficjentami projektu 8 będą: Albania, Algieria, Bangladesz, Gruzja, Kazachstan, Kuba, Malezja, Maroko, Ukraina, Wietnam lub inne państwa – uzgodnione na późniejszym etapie – występujące o wsparcie ze strony MAEA w INSSP z Afryki, Azji, Ameryki Środkowej i Ameryki Łacińskiej; Szczególne państwa przyjmujące: Niemcy, Austria.

VI. WYEKSPONOWANIE DZIAŁAŃ UE

MAEA podejmuje wszelkie odpowiednie środki w celu upublicznienia faktu, że dane działanie zostało sfinansowane przez Unię. Takie środki będą podejmowane zgodnie z komunikatem Komisji oraz Podręcznikiem dotyczącym komunikacji i widoczności w ramach działań zewnętrznych Unii Europejskiej przygotowanym i opublikowanym przez Komisję Europejską. MAEA zapewni zatem wyeksponowanie wkładu Unii przez stosowne logo i działania promocyjne, podkreślanie roli odgrywanej przez Unię, zapewniając przejrzystość swoich działań i podnosząc świadomość co do przyczyn przyjęcia niniejszej decyzji oraz powodów wspierania tej decyzji przez Unię, a także rezultatów tego wsparcia. Na materiałach wyprodukowanych w ramach tego projektu zostanie w widocznym miejscu umieszczona flaga Unii zgodnie z unijnymi wytycznymi dotyczącymi prawidłowego wykorzystywania i reprodukcji flagi. W stosownych przypadkach MAEA będzie zapraszać przedstawicieli Unii i państw członkowskich Unii do udziału w misjach lub wydarzeniach związanych z wykonaniem niniejszej decyzji.

VII. AGENCJA WYKONAWCZA

Techniczna realizacja projektów zostanie powierzona MAEA. Projekty będą realizowane bezpośrednio przez pracowników MAEA, ekspertów z państw członkowskich i przez wykonawców. Realizacja projektów będzie przebiegała zgodnie z ramową umową finansowo-administracyjną i umową o finansowaniu, które zostaną zawarte między Komisją Europejską a MAEA.
